

ที่ นพ.๐๔๒๗ / ว.๕๓๙

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าอุเทน
ถนนศรีเมือง นพ ๔๘๑๒๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การเฝ้าระวังโรคมือเท้าปาก

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำดำเนินการป้องกันควบคุมโรค และดูแลผู้ป่วยโรคมือเท้าปาก จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ มีรายงานข่าวการระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ในประเทศกัมพูชา โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีผู้เสียชีวิตหลายราย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อเอนเทอโรไวรัส ๗๑ (Enterovirus ๗๑) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าอุเทน ได้ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และดำเนินการป้องกันควบคุมโรค และดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง จึงขอส่งสรุปข้อมูลและให้คำแนะนำในการป้องกันโรคเพื่อประชาสัมพันธ์และใช้เป็นมาตรการดำเนินงานในศูนย์เด็ก รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายขันชัย ขันทะชา)
สาธารณสุขอำเภอท่าอุเทน

ที่ นพ.๐๔๒๗ / ว.๕๓๙

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าอุเทน
ถนนศรีเมือง นพ ๔๘๑๒๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การเฝ้าระวังโรคมือเท้าปาก

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำดำเนินการป้องกันควบคุมโรค และดูแลผู้ป่วยโรคมือเท้าปาก จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ มีรายงานข่าวการระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ในประเทศกัมพูชา โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีผู้เสียชีวิตหลายราย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากเชื้อเอนเทอโรไวรัส ๗๑ (Enterovirus ๗๑) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าอุเทน ได้ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และดำเนินการป้องกันควบคุมโรค และดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง จึงขอส่งสรุปข้อมูลและให้คำแนะนำในการป้องกันโรคเพื่อประชาสัมพันธ์และใช้เป็นมาตรการดำเนินงานในโรงเรียน รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายขันชัย ขันทะชา)

สาธารณสุขอำเภอท่าอุเทน

คำแนะนำดำเนินการป้องกันควบคุมโรค และดูแลผู้ป่วยโรคมือเท้าปาก

๑. โรคมือ เท้า ปาก (Hand foot and mouth disease) เป็นโรคประจำถิ่นที่เกิดขึ้นทั่วโลก มักเกิดในเด็กอายุน้อยกว่า ๕ ปี พบได้น้อยในเด็กโต หรือผู้ใหญ่ เกิดจากเชื้อไวรัสหลายชนิด ในกลุ่มเอนเทอโรไวรัส อาการป่วยได้แก่ ไข้ มีจุดหรือผื่นแดงในปาก ลิ้น เหงือก กระพุ้งแก้ม และเกิดผื่นแดง ซึ่งต่อมากลายเป็นตุ่มพองใส บริเวณฝ่ามือ ฝ่าเท้า และที่ก้น บางรายอาจไม่มีตุ่มพอง ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง และมักหายได้เองใน ๗-๑๐ วัน โรคนี้รักษาตามอาการ ไม่มีการรักษาจำเพาะ ผู้ป่วยประมาณร้อยละ ๑-๒ อาจมีโรคแทรกซ้อน เช่น มีอาการทางสมอง หรืออาการในระบบทางเดินหายใจ ซึ่งส่วนใหญ่รักษาหายได้ แต่ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงและเสียชีวิต ซึ่งมักเกิดจากเชื้อไวรัสบางตัว เช่น เชื้อเอนเทอโรไวรัส ๗๑

๒. เชื้อโรคมือ เท้า ปาก อยู่ในน้ำมูก น้ำลาย น้ำจากตุ่มพองและแผลในปาก หรืออุจจาระของผู้ป่วย เชื้อเข้าร่างกายทางปาก โดยติดมากับมือ หรือภาชนะที่ใช้ร่วมกัน เช่น ช้อน แก้วน้ำ หรือของเล่น หรือติดจากการไอจามรดกัน จึงอาจติดต่อกันได้ง่ายในสถานที่ที่มีเด็กอยู่ร่วมกันจำนวนมาก เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก และโรงเรียนอนุบาล

๓. กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการเฝ้าระวังโรคมือ เท้า ปาก ต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี รวมทั้งเฝ้าระวังเชื้อที่อาจเป็นสาเหตุของการป่วยรุนแรง เช่น เชื้อเอนเทอโรไวรัส ๗๑ ด้วย โดยร่วมมือกับสถาบันต่างๆ ในระยะที่ผ่านมา มีรายงานผู้ป่วยปีละ ๘,๐๐๐-๑๘,๐๐๐ ราย ส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง พบผู้เสียชีวิตปีละ ๒-๖ ราย ซึ่งมักเกิดจากเชื้อเอนเทอโรไวรัส ๗๑ สำหรับปีนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีรายงานผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก ทั่วประเทศ รวม ๑๓,๙๑๘ ราย ผู้ป่วยบางรายติดเชื้อเอนเทอโรไวรัส ๗๑ แต่ยังไม่มีพบผู้เสียชีวิต พบผู้ป่วยทุกจังหวัด มีการระบาดในสถานศึกษาหลายจังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร การตรวจเชื้อจากผู้ป่วยพบเอนเทอโรไวรัสหลายชนิด ตามที่พบอยู่เป็นประจำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเชื้อที่ไม่รุนแรง

๔. ในปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินมาตรการ การป้องกันและควบคุมโรค ดังนี้

- เฝ้าระวังการเฝ้าระวังโรคในสถานบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ
- เฝ้าระวังการป้องกัน และควบคุมโรค โดยเน้นการรักษาความสะอาดและสุขอนามัย โดยเฉพาะในศูนย์เด็กเล็ก สถานศึกษา และชุมชน
- กำชับแพทย์ในสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ดูแลภาวะแทรกซ้อนของโรค โดยเฉพาะในผู้ป่วยที่อาจไม่มีอาการตุ่มที่ปาก หรือ ฝ่ามือ ฝ่าเท้า
- เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องโรคมือ เท้า ปาก และการป้องกันโรคแก่ประชาชน
- สั่งการให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ในจังหวัดที่พบผู้ป่วยหลายราย ให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการระดับจังหวัด เพื่อประสานสั่งการการป้องกันควบคุมโรคโดยรวดเร็ว
- รายงานการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีมีมติ ให้กระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมมือในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค โดยเฉพาะในศูนย์เด็กเล็ก และสถานศึกษา และชุมชน

